

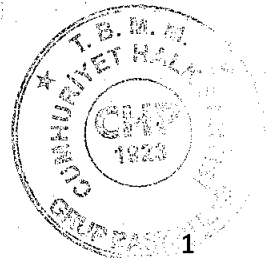
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 23 Kasım 2015
Sayı: 243

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	24 Aralık 2015		E.No: 2/300	
Ysm.Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
aml	sl	ha		de
TBMM BAŞKANI	A. A. H.			

002/5

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Kasım 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
24 Kasım 2015
No: 5253

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 36 ve 37'nci maddeleri şu şekildedir;

“Hak arama hürriyeti Madde 36 – Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.(1) Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.

Kanuni hakim güvencesi Madde 37 – Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.”

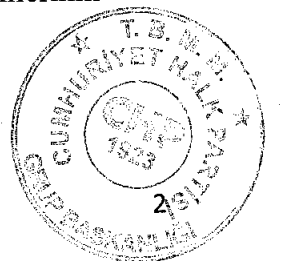
6545 sayılı torba yasa ile özel yetkili mahkemeler kaldırılmış yerine sulh ceza mahkemeleri getirilmiştir. Sadece bir isim değişikliği ile yine iktidarın kontrolü altında bulunan yeni bir mahkeme kurulmuştur.

Tarih boyunca bu ve buna benzer kurulan mahkemeler Devletin değil hükümet partisinin korunması için teşkil edilmiş olup, bu mahkemelerin Anayasa'ya İnsan Haklarına aykırı kararları pek çok kesimden vatandaşımızı mağdur etmektedir. Bu kişiler arasında askerler, polis memurları, yargı mensupları, basın mensupları gibi belli bir kesimin yanında hükümete karşı demokratik hakkını savunan vatandaşlarımız da vardır.

Türkiye'nin tamamen demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olabilmesi için mevcut kanunlarda yürürlükte bulunan sulh ceza mahkemesi gibi özel görev ve yetkilerle kuşatılmış mahkemelerin kapatılması gerekmektedir.

Söz konusu mahkemeler Türkiye'yi hukuk devleti çizgisinden uzaklaştırarak Ortaçağ'da ortaya çıkan polis devleti çizgisine yakınlaştırmaktadır ki, bu durum da her geçen gün demokrasimize geri dönüşü olmayan ağır hasarlar vermektedir. Bilindiği üzere polis devleti kavramı; yöneticilerin halka karşı hiçbir hukuk kuralıyla bağlı olmadığı yönetim biçiminin adıdır. Yöneticilerin kanunlar karşısında keyfi davranmasının önüne geçilmesi ile demokratik bir hukuk devleti olunabilir. Zira bu durum Anayasamızda da açıkça hüküm altına alınmıştır. Yöneticilerin keyfi davranışları ve bu davranışların cezasız kalması toplumu geri dönüşü olmayan büyük bir kaosa, kutuplaşmaya ve çatışmaya götürecektir. Nitekim bunun emareleri de her gün sokaklarda görülebilmektedir. Toplumsal barışın ve sükunetin tesis edilebilmesi için hukuk devletinden, adaletten ödün vermemek gerekir. Bunun ilk adımı ise sulh ceza mahkemelerinin yetkilerini kaldırmak olacaktır. Birkaç kişinin ve küçük bir topluluğun kişisel hırs ve ihtirasları için bir toplumun Anayasal, demokratik, insani, medeni ve sosyal hakları bu şekilde ihlal edilemez.

İşbu kanun teklifim ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İşbu kanun teklifi ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- İşbu kanun teklifi ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- İşbu kanun teklifi ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

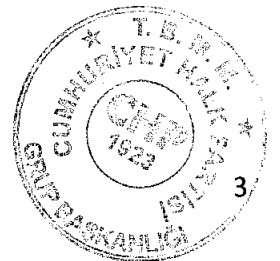
MADDE 4- İşbu kanun teklifi ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- İşbu kanun teklifi ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 6- İşbu kanun teklifi ile sosyal ve demokratik hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayan işbu sulh ceza mahkemelerinin hukuk devletini tehlikeye sokacak derecede çok verilen yetkilerinin kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 235 sayılı kanunun 10'uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Sulh ceza mahkemesinin görevi

Madde 10- Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, iki yıla kadar (iki yıl dahil) hapis cezaları ve bunlara bağlı adli para cezaları ile bağımsız olarak hükmedilecek adli para cezalarına ve güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümlerin uygulanması, sulh ceza mahkemelerinin görevi içindedir.”

MADDE 2- 5235 sayılı kanunun 11'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, sulh ceza ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılır.”

MADDE 3- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 173'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Cumhuriyet savcısının kararına itiraz

Madde 173 – (1) Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, bu kararı veren

Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesine itiraz edebilir.

(2) İtiraz dilekçesinde, kamu davasının açılmasını gerektirebilecek olaylar ve deliller belirtilir.

(3) Mahkeme, kararını vermek için soruşturmanın genişletilmesine gerek görür ise bu hususu açıkça belirtmek suretiyle, o yer sulh ceza hâkimini görevlendirebilir; kamu davasının açılması için yeterli nedenler bulunmazsa, istemi gerekçeli olarak reddeder; itiraz edeni giderlere mahkûm eder ve dosyayı Cumhuriyet savcısına gönderir. Cumhuriyet savcısı, kararı itiraz edene ve şüpheliye bildirir.

(4) Mahkeme istemi yerinde bulursa, Cumhuriyet savcısı iddianame düzenleyerek mahkemeye verir.

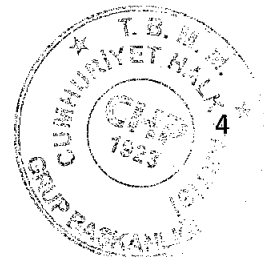
(5) Cumhuriyet savcısının kamu davasının açılmaması hususunda takdir yetkisini kullandığı hâllerde bu madde hükmü uygulanmaz.

(6) İtirazın reddedilmesi halinde; Cumhuriyet savcısının, yeni delil varlığı nedeniyle kamu davasını açabilmesi, önceden verilen dilekçe hakkında karar vermiş olan ağır ceza mahkemesinin bu hususta karar vermesine bağlıdır.”

MADDE 4- 5271 sayılı kanunun 268'inci maddesinin 3'üncü fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“a) Sulh ceza hâkiminin kararlarına yapılan itirazların incelenmesi, yargı çevresinde bulundukları asliye ceza mahkemesi hâkimine aittir.

b) Sulh ceza işleri, asliye ceza hâkimi tarafından görülüyorsa itirazı inceleme yetkisi ağır ceza işlerini gören mahkeme başkanına aittir.”

MADDE 5- 5230 sayılı kanunun EK MADDE -1 kaldırılmıştır.

MADDE 6- 5230 sayılı kanunun Geçici Maddeler 6 ve 7 yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

